

**Rīcības programma:
“Priekšlaicīgas mācību
pārtraukšanas prevencijas sistēma
un
ieviešanas plāns Ādažu novadā”**

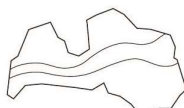
Rīga, 2023

Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” projekts Nr. 8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”

Izglītības
kvalitātes
valsts
dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

SATURA RĀDĪTĀJS

SATURA RĀDĪTĀJS	1
PAMATOJUMS	2
1. KONTEKSTS	2
2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ	3
3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMA	6
3.1. STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBAS MODELIS	6
3.2. STRATĒGISKIE MĒRĶI	7
4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS PAŠVALDĪBĀ	11
4.1. PMP PREVENCIJAS AKTIVITĀŠU NODROŠINĀJUMA PLĀNS 2023.–2027. GADAM.....	11
4.2. PREVENCIJAS AKTIVITĀTES UN DARBA UZDEVUMI	15
4.3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS UN AKTIVITĀŠU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	21

PAMATOJUMS

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Ādažu novadā” izstrādes **mērķis** ir pilnveidot pašvaldības līmeņa priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) prevencijas sistēmu, kas veicinātu izglītojamo izglītības snieguma uzlabošanu un ilgtspējīgu izaugsmi.

Rīcības programma veidota, ņemot vērā Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013. -2037. gadam (2021.gada aktualizācija), Ādažu novada Attīstības programmu 2021. -2027. gadam (turpmāk – AP) un Ādažu novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģiju 2023.-2027. gadam.

PMP aktivitātes atbilst Ādažu novada Izglītības stratēģijas 2023.-2027. rīcības plāna mērķiem:

RV-1 “Datos balstīta lēmumu pieņemšana izglītībā”

RV-2 “Izglītības kvalitātes novērtējums”

RV-3 “Pedagogi attīsta jēgpilnu mācību procesa pašanalīzi”

RV-4 “Izglītojamo iesaistes līmenis izglītības procesā”

RV-5 “Radošs un kvalitatīvs mācību process”

RV-6 “Dažādu izglītības pakāpju absolventu tālāko gaitu izzināšana un secinājumi par esošo mācību procesu”

RV-12 “Iekļaujošās izglītības modelis”

RV-13 “Mācību sasniegumu izaugsmes nodrošināšana neatkarīgi no izglītojamā socioekonomiskā stāvokļa, u.c. apstākļiem”

RV-19 “Diferencēta pieeja izglītojamajiem un izglītības procesam”

RV-21 “Pedagogs sadarbojas ar vecākiem izglītojamo mācīšanās atbalstam”

RV-24 “Atbalsta personāla pieejamība”

RV-29 “Fiziski un emocionāli droša un pārraudzīta vide”

RV-31 “Emocionālā drošība un risku mazināšana”

Sociāli atbildīgā novadā katrs bērns ir vērtība.

Atslēgas vārdi: empātija, sadarbība, atbalsts, atbildība, sapratne un drošības sajūta.

1. KONTEKSTS

PMP nopietni ierobežo izglītojamo izaugsmi un panākumu gūšanu profesionālajā jomā, kā arī padziļina vai turpina padziļināt nabadzību un sociālo izolētību.* Tādējādi tie rada gan sociālas problēmas, gan palielina sociālās atstumtības risku. PMP mazināšana un jauniešu izglītības sasniegumu uzlabošana ir vērsta uz ilgtspējīgu izaugsmi un atbilst gan “gudras izaugsmes” mērķim, paaugstinot prasmju līmeni, gan “integrējošas izaugsmes” mērķim, mazinot vienu no galvenajiem bezdarba un nabadzības riska faktoriem.†

PMP problemātiku pašvaldībās veido gan izglītības kvalitāte, gan ģimeņu sociāli ekonomiskais stāvoklis, gan jauniešu un viņu vecāku vērtīborientācija un sadarbības kvalitāte starp izglītības iestādēm, pašvaldībām un valsts institūcijām, kā arī pašvaldības iespējas nodrošināt jauniešiem pieeju neformālās izglītības veidiem.

* APA (2015). *The top 20 teaching and learning principles*. Vol. 46, No 8. Iegūts no: <https://www.apa.org/ed/schools/teaching-learning/top-twenty-principles.pdf>

† http://pumpurs.lv/sites/default/files/2023-01/VADLINIJAS_2023.pdf

Pašvaldībai ir jānodrošina, lai tās dibinātajās un teritorijā izvietotajās izglītības iestādēs tiktu īstenots kvalitatīvs izglītības process un tās teritorijā deklarētās obligātās izglītības vecumposma izglītojamie iegūtu kvalitatīvu izglītību, kā arī jānodrošina iespēja jauniešiem iegūt vidējo izglītību. PMP gadījumu skaita samazināšanas pasākumu koordinētas sistēmas izveide ir viens no galvenajiem pašvaldības uzdevumiem, nodrošinot citu institūciju, sociālo partneru, iestāžu, darba devēju, nevalstisko organizāciju, t.sk. reģionāla un nacionāla līmeņa jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistīšanu sistēmas darbībā.

Mācību pārtraukšana visbiežāk nav spontāns lēmums, bet gan ilgstošs process, kura pazīmes var identificēt jau krietni savlaicīgi (1–3 gadus pirms mācību pārtraukšanas). Pētījumos “paredzamā” priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas iespējamība tiek skaidrota, pierādot, ka PMP risku var paredzēt 70%–82% gadījumu (Kemper, Vorhoff, Wigger, 2020; Rovira, Puertas, Igual, 2017).^{‡§} Tādēļ rūpīga resursu izvērtēšana un atbalsta sniegšana, var dot būtisku ieguldījumu bērnu tiesību uz izglītību īstenošanā.

PMP prevencijas sistēma – pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas.

PMP prevencijas sistēmas galvenās komponentes:

- starpinstitucionālās sadarbības modelī definēti stratēģiskie uzstādījumi PMP novēršanā, izrietotši no esošās situācijas izvērtējuma;
- PMP risku identificēšana un izvērtēšana;
- PMP prevencijas aktivitātes;
- īstenošanas uzraudzība un regulāra datu monitorēšana.

Ādažu novada pašvaldība veidojot savu PMP prevencijas sistēmu un ieviešanas plānu, balstās uz pašvaldību lēmumiem par resursu lietderīgu izmantošanu, līdz ar to prevencijas plānā norādītās aktivitātes ir realizējamas un ieteicamas, ja tām ir pieejams pašvaldības vai ārējo finanšu instrumentu pieejamais finansējums. Rīcības programma: “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Ādažu novadā” var būt kā pamats pakārtotu plānu izstrādei PMP risku mazināšanai un finansējuma pieprasījumiem šajā programmā minēto (arī papildus pēc ieskatiem) aktivitāšu realizēšanai valsts, pašvaldības vai citiem finanšu līdzekļiem.

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ

Ādažu novada kopējā teritorija – 243,342 km² un tajā 2023.gada 1.janvārī bija deklarēti 23 988 iedzīvotāji (99 cilv./m²). Ādažu novadā atrodas piecas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes, divas pašvaldības vispārējās un divas profesionālā ievirzes izglītības iestādes. 2022./2023. mācību gadā Ādažu novada pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēja 1116 izglītojamo. Novadā pieejama gan formālā, gan interešu izglītība izglītības iestādēs un ārpus tās. Carnikavas pagastā ir pieejams brīvā laika pavadīšanas centrs, kurā bērni pavadīt laiku kopā ar citiem bērniem, gan mācoties, gan izklaidējoties.

2.1. tabula: Vispārējās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes Ādažu novadā

iestādes nosaukums	Ādažu vidusskola (ĀVS)	Carnikavas pamatskola (CPS)	Ādažu Brīvā Valdorfa skola (ĀBVS)
Bērnu skaits 2022./2023. m.g.	2021	525	414
1.-9. klasei	1795	525	355

[‡] Kemper, L., G. Vorhoff, and B. U. Wigger. 2020. Predicting Student Dropout: A Machine Learning Approach. *European Journal of Higher Education* 10 (1):28–47.

[§] Rovira, S., E. Puertas, and L. Igual. 2017. Data-Driven System to Predict Academic Grades and Dropout. *PLoS ONE* 12 (2):1–21

10.-12. klasei	226	-	59
----------------	-----	---	----

Iestādes nosaukums	Ādažu novada Mākslu skola		Ādažu Bērnu un jaunatnes sporta skola
	Ādaži	Carnikava	Ādaži
Adrese	Ādaži	Carnikava	Ādaži
Bērnu skaits 2022./2023. m.g.	594	139	492
Mūzikā	249	76	-
Mākslā	300	63	-
Dejā	45	-	-
Sportā	-	-	492

No 2018.gada 1.septembra līdz 2023.gada 31.augustam Ādažu novada Carnikavas pamatskola piedalījās Eiropas Savienības fonda 8.3.4. specifiska atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projektā Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" jeb projektā "PuMPuRS" (turpmāk – projekts "Pumpurs").

Izglītības un jaunatnes nodaļa (turpmāk – IJN) kā projekta organizators apkopoja un izvērtēja iegūtos datus, lai izstrādātu PMP preventijas sistēmu un plānu. Ņemot vērā, ka projektā piedalījās tikai viena skola, dati var tikt nosacīti interpretēti novada līmenī. Taču iesaistīšanās projektā sniedza ieskatu par PMP riskiem, kuriem ir jāpievērš starpinstitucionāla uzmanība, jo risku samazināšanai svarīga nozīme ir kompleksa un savlaicīga dažādu iestāžu iesaiste. Agrīna diagnostika un preventīva rīcība ļaus samazināt PMP riskus jau mazāko klašu skolēniem, kuriem ir tendence uz PMP riskiem.

2020.-2023. gadam realizēti pieci jauniešu projekti – "Taisām iespēli", reStarts+, reStarts Carnikavā, "ES un Mēs dabā – izaugsmes programma jauniešiem", "Skolēns skolēnam Ādažos". IJN saredz, ka tieši jauniešu projekti sniedz iespēju veidot dažādas formas un satura aktivitātes, kurās iespējams iesaistīt ar PMP riskiem saistītus jauniešus.

Dažāda veida pielāgots atbalsts un iesaiste sniedz individuālu un atbilstošu risinājumu PMP agrīnai konstatēšanai un atbilstoši rīcībai. PMP risku samazināšanai Ādažu novadā iesaistās skolu vadība un izglītības iestādes līmeņa atbalsta komanda, Sociālais dienests, Bāriņtiesa, Pašvaldības policija, jaunatnes lietu speciālists, IJN un vecāki. Izglītības iestāde ir primārais riska identificētājs, kas, sadarībā ar citām institūcijām, sniedz atbalstu PMP riska samazināšanai. Līdz ar to izglītības iestāžu uzdevums ir stiprināt šo primāro faktoru agrīnu identificēšanu, sniedzot atbalstu izglītības iestāžu darbiniekiem, radot drošu un atbalstošu vidi gan darbiniekiem, gan skolēniem. 2.1.tabulā ir sniegts ieskats par esošo situāciju Ādažu novadā un sniegts izvērtējums, ņemot vērā datu apkopojumu.

2.2. tabula: Esošās PMP situācijas izvērtējums pašvaldībā

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
PMP riska izglītojamie	No 2018. līdz 2022. gadam projektā "Pumpurs" Carnikavas pamatskolā sniegti 571 individuālie atbalsta pasākumi. Lielākais aktivitāšu skaits tika sniegts 2018./2019. mācību gadā - 120, turpmākajos gados samazinoties, un vismazākais aktivitāšu skaits ir 2021./2022.mācību gadā, kas skaidrojams ar COVID-19 pandēmijas saistītajiem ierobežojumiem – 31 aktivitāte.
PMP preventīvo un intervences pasākumu īstenošanā iesaistītās institūcijas	PMP risku samazināšanā iesaistās skolu vadība un izglītības iestādes līmeņa atbalsta komanda, Sociālais dienests, Bāriņtiesa, Pašvaldības policija, jaunatnes lietu speciālists un IJN. Kvalitatīvākai un savlaicīgākai PMP risku samazināšanai būtu jāstiprina savlaicīga un efektīva informācijas aprīte, kā arī darbinieku un visu iesaistīto pušu

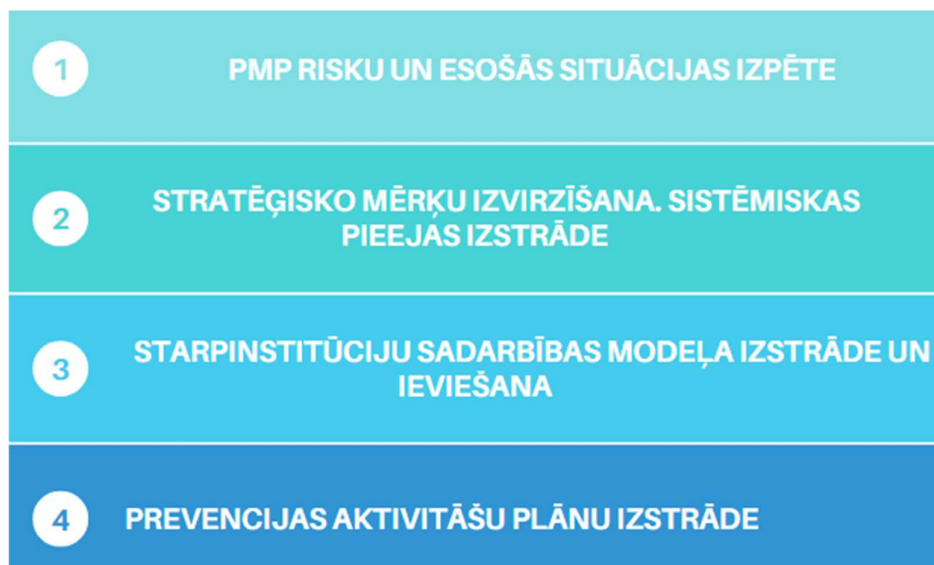
KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	izglītošana par PMP risku primāru atpazīšanu un savlaicīgu rīcību, lai tos samazinātu vai novērstu.
Pieejamie atbalsta pasākumi PMP riska grupas izglītojamiem	Projekta "Pumpurs" dati liecina, ka 51% no projekta finansējuma tika apgūts atbalsta speciālistu konsultācijām, 49% - mācību priekšmetu konsultācijām, savukārt 96% PMP riski bijuši saistīti ar mācību darba/izglītības iestādi, bet 2% un 1% attiecīgi ar ģimeni un sociālās vides/veselības riskiem. Šāda veida proporcija liecina, ka PMP riski Carnikavas pamatskolā bija saistīti tieši ar skolas vidi. Indicējot PMP riskus Carnikavas pamatskolā, tika nodrošinātas 1952 h atbalsta speciālistu konsultācijām un 2531 h mācību priekšmetu konsultācijām. Pielāgotu atbalstu saņēma 199 skolēni.
iesaistīto profesionāļu (pedagogu, atbalsta personāla, sociālo darbinieku, policistu, jaunatnes lietu speciālistu u. c.) kapacitāte un profesionālā kompetence darbā ar PMP riska izglītojamiem	Darbā ar PMP riska izglītojamiem, tika secināts, ka liela nozīme ir agrīnai risku diagnostikai, kuru var veikt izglītības iestādes atbalsta komanda, ņemot vērā, ka skola ir dabiska vide, kurā var novērot pirmos signālus par iespējamo problēmsituāciju.
Sistēmas priekšrocības un izaicinājumi	<p>Pašvaldība nodrošina ēdināšanu trūcīgo, daudzbērnu un maznodrošināto daudzbērnu ģimeņu bērniem PII. Pašvaldībā bērni un jaunieši var pieteikties interešu izglītības pulciņiem, ik gadu vasarās tiek organizētas domes līdzfinansētas radošās darbnīcas bērniem un jauniešiem. Pabalstu skolas piederumu un apģērba iegādei izglītojamajam, kurš iegūst obligāto pamatizglītību no piecu gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam sasniegšanai piešķir vienu reizi gadā, 60,00 euro apmērā. Pašvaldība piešķir pabalstu daudzbērnu ģimenes trešajam un katram nākamajam bērnam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 (piecdesmit) euro apmērā mēnesī bērnam no 1,5 gadu vecuma līdz brīdim, kad viņš uzsāk apgūt pamatizglītību vispārējās izglītības iestādē; - 40 (četrdesmit) euro apmērā mēnesī bērnam no 5. līdz 9. klasei vispārējās izglītības iestādē 9 mēnešus gadā, mācību gada laikā. <p>Sociālais dienests apmaksā reitērijas, Montesori pedagoga, smilšu terapijas, kanisterapijas, hidroterapijas, ergoterapijas, fizioterapijas un logopēda pakalpojumus un medicīnisko palīgierīču iegādes izdevumus, ņemot vērā bērnu individuālās vajadzības.</p> <p>Ēdināšanas pabalstu izmaksā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 euro mēnesī daudzbērnu ģimenes trešajam un katram nākamajam bērnam mēnesī no 1,5 gadu vecuma līdz brīdim, kad viņš uzsāk apgūt pamatizglītību vispārējās izglītības iestādē, ja vismaz viens pilngadīgs ģimenes loceklis aprūpē šos bērnus, un kurš kopā ar viņiem ir deklarējis pamata dzīves vietu Ādažu novada administratīvajā teritorijā, izņemot, ja kāds no bērniem nav deklarēts šajā māsaimniecībā, jo mācās vispārējās vidējās izglītības iestādēs, profesionālās izglītības iestādēs, vai ir pilna laika klātienē studenti; - 20 euro mēnesī ģimenes katram bērnam mēnesī no 5. līdz 9. klasei vispārējās izglītības iestādē, ja vismaz viens pilngadīgs ģimenes loceklis aprūpē šo noteikumu izpratnē atbalstāmos bērnus, un, kurš

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<i>kopā ar viņiem ir deklarējis pamata dzīves vietu Ādažu novada administratīvajā teritorijā.</i>

3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMA

Ādažu novadā PMP sistēma izstrādāta, lai iesaistīto institūciju darbinieki laikus pamanītu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanas riskus skolēniem un savlaicīgi reaģētu, nepieciešamības gadījumā iesaistot citas sadarbības iestādes problēmas atrisināšanai. Sistēmas izstrādes laikā tika apzināti dati par projektā veiktajām aktivitātēm un izvērtēti to rezultāti. Pēc rezultātu analīzes efektīvai un kvalitatīvai sistēmai tika izvirzīti vairāki mērķi un sasniedzamie rezultāti. Katras iesaistītās puses ieguldījums ar pieredzi un izglītotiem darbiniekiem PMP risku savlaicīgai atpazīšanai ļaus sistēmai strādāt ilgtermiņā. Sistēmas darbības nodrošināšanai ir visiem saprotams process un darbību secība, kas ļaus pilnvērtīgi strādāt, mainoties iestāžu darbiniekiem iesaistītajās institūcijās. Jānodrošina regulāra un saskaņota savstarpēja komunikācija starpinstitucionālā līmenī, lai iesaistītās puses redzētu atbalstu un mērķtiecīgu problēmas risināšanu.

3.1. tabula: PMP preventijas sistēmas plāna uzdevumi

3.1. Starpinstitūciju sadarbības modelis

MK 2017. gada 12. septembra noteikumos Nr. 545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā" paredzēts, ka pašvaldībās starpinstitūciju sadarbības grupās tiek iekļauti pārstāvji no pašvaldības policijas vai Valsts policijas, pašvaldības sociālā dienesta, pašvaldības izglītības pārvaldes vai izglītības speciālisti, bāriņtiesas. Pēc sadarbības grupas locekļu iniciatīvas sadarbības grupā var pieaicināt pārstāvjus no izglītības iestādēm, bērnu aprūpes iestādēm, ieslodzījuma vietām, pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas, pašvaldības administratīvās komisijas, Valsts probācijas dienesta, Valsts policijas, nevalstiskajām organizācijām.

Bērnu tiesību aizsardzības likumā 6.pantā ir noteikts, ka dažādas institūcijas – bāriņtiesas, pašvaldību sociālie dienesti, pašvaldības policija (vai Valsts policija), izglītības iestādes, bērnu aprūpes iestādes, ārstniecības iestādes un citas institūcijas – savā starpā sadarbojas

Ādažu novadā PMP risku samazināšanā iesaistītās puses ir novada izglītības iestādes, Sociālais dienests, Bāriņtiesa, Pašvaldības policija, jaunatnes lietu speciālists un IJN. Izglītības iestādēs tiek nodrošināts regulārs pedagogu atbalsts no atbalsta komandas – izglītības psihologa un speciālā pedagoga, savukārt pedagogiem nepieciešams regulāri papildināt zināšanas un profesionāli pilnveidoties sociāli emocionālo prasmju apgūšanā sev un saviem skolēniem. Pedagogu attīstīta empātija attiecībā pret bērnu, kurš ir potenciāli pakļauts PMP riskiem, agrīni ļaus novērtēt problēmas stadiju un atbilstoši rīkoties.

Atbalsta personāls izglītības iestādē nodrošina atbalstu gan pedagogam, gan skolēnam, jo profesionāla palīdzība nepieciešama abām pusēm. Tikai droša vide, kurā gan skolēns, gan pedagogs varēs meklēt un saņemt atbalstu, ļaus veidot vidi, kurā PMP riski tiks pamanīti un pēc iespējas novērsti. Ņemot vērā, ka PMP riski var būt arī sociāli un ekonomiski, starpinstiuciju sadarbībā tiek iesaistīts gan Sociālais dienests, gan Bāriņtiesa, kas savas atbildības jomas un pieredzes ietvaros, var novērst tos cēloņus, kuri rada draudus skolēna PMP. Pašvaldības policijas atbildības loma PMP risku samazināšanā ir preventīvas darbs izglītības iestādēs, konsultatīvs atbalsts iestādēm, kā arī pamatā fiziski un emocionāli drošas vides un kārtības nodrošināšana. Jaunatnes lietu speciālists projekta “Pumpurs” ietvaros sniedz jauniešiem iespēju piedalīties un iesaistīties jaunatnes iniciatīvu projektu konkursos, ar kuru palīdzību jaunieši var mainīt savu attieksmi pret mācībām un pilnveidot savu personību, tā samazinot PMP. IJN veic datu apkopojumu un monitoringu, kas ļauj pilnveidot sadarbības sistēmu. Savstarpējs un koordinēts darbs starp institūcijām ļaus sistemātiski risināt PMP problēmsituācijas ilgstošā termiņā, izmantojot pieredzi un saskaņotu, koordinētu darbību.

Svarīgākie uzdevumi starpinstiuciju sadarbībā ir:

- savlaicīga un kvalitatīva informācijas apmaiņa visu iesaistīto institūciju un speciālistu starpā;
- savstarpēja izpratne par bērnu tiesību aizsardzības jomā strādājošo institūciju un speciālistu pienākumiem;
- vienota izpratne par kopīgiem mērķiem, lai darbs ar bērnu un ģimeni tiktu uzsākts savlaicīgāk un maksimāli efektīvi.

Ādažu novada PMP preventīvai tiek izdalīti 3 līmeņi – universālie PMP riska novēršanas pasākumi (visiem izglītojamajiem), mērķtiecīgi PMP riska novēršanas pasākumi (agrīna problēmu diagnostika un novēršana) un pielāgots intensīvs atbalsts augsta PMP riska izglītojamajiem (krīzes intervence). Ņemot vērā, ka projekts norisinājās vienā skolā, liels uzsvars ir uz universālajiem PMP riska novēršanas pasākumiem, lai aptvertu lielāku riska auditoriju.

Lai pēc iespējas efektīvāk un atbildīgāk risinātu ar PMP saistītus jautājumus, būtu jāapsver izveidot sadarbības grupu, kurā būtu periodisks un sistemātisks darbs pie profilaktiskas vecāku izglītošanas par bērna emocionālās un fiziskās labsajūtas nodrošināšanas nozīmīgumu ģimenē, profesionālās pilnveides veicināšanu pedagogiem un atbalsta grupai, lai veidotu diferencētu pieeju katram skolēnam ar PMP riskiem. Šāda pārraugoša un vadošā sadarbības grupa kā koordinators apvienotu visas sadarbības puses, pārraudzītu pieredzes apmaiņu un labās prakses piemērus, uzraudzītu PMP stratēģijas sistēmas darbību. Sadarbības mērķis šādā grupā būtu intervences mazināšana, krīzes situāciju risināšana un analīze, PMP preventīvu aktivitāšu plānošana un organizēšana. Ilgtermiņā šāda grupa varēs pastāvēt, ja tā varēs nodrošināt, ka iesaistītās puses strādā vienotā sistēmā ar kopīgu mērķi un vīziju.

3.2. Stratēģiskie mērķi

PMP preventīvas sistēmas mērķis ir nodrošināt visiem Ādažu novada obligātā izglītības vecumposma izglītojamajiem (bērniem un jauniešiem) pieejamu un kvalitatīvu izglītību, veidojot drošu fizisku un emocionālu vidi mācību procesa laikā, kā arī sniedzot nepieciešamo atbalstu izglītojamā personības attīstībai un vecāku iesaistes izglītošanai.

Trīs līmeņu PMP preventīvas modelī svarīgi ir ne tikai definēt mērķus, bet arī sagaidāmo rezultātu, kas sniedz priekšstatu par konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem.

3.2. tabula: PMP prevencijas sistēmas stratēģisko mērķu un sagaidāmo rezultātu kartējums Ādažu novadā

Nr.	MĒRĶIS	SAGAIĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA		
1.	Vecāku izglītojoši pasākumi par bērna personības attīstības nozīmīgumu	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uzlabojusies vecāku kompetence audzināšanas jautājumos. ▶ Palielinājusies vecāku līdzdalība un iesaiste izglītības procesos. ▶ Uzlabojušās vecāku un bērnu savstarpējās attiecības. ▶ Vecāki komunicē ar pedagogiem, saņem atbalstu un iedrošinājumu.
2.	Brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana jauniešiem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieaudzis izglītojamo skaits, kuri iesaistīti ārpusskolas aktivitātēs un jēgpilni pavada brīvo laiku. ▶ Uzlabojies jauniešu vērtējums par aktivitāšu pieejamību pašvaldībā. ▶ Jaunieši paši rada inovācijas brīvā laika pavadīšanai ar pašvaldībā pieejamiem finanšu instrumentiem.
3.	Sabiedrības izglītošana par PMP riskiem un to nozīmīgumu	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uzlabojies pašvaldības iedzīvotāju vērtējums par PMP atbalsta pakalpojumu pieejamību un atbalsta iespējām. ▶ Sabiedrībā veidojas apziņa, ka PMP riski pastāv, bet ar atbalstu, tos var atrisināt.
4.	Sociālā palīdzība un atbalsts ģimenēm ar bērniem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ir pieejams dažāda veida atbalsts ģimenēm ar bērniem problēmsituācijās. ▶ Mērķtiecīgi un efektīvi pakalpojumi sociālekonomiskā stāvokļa atjaunošanai.
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA		
5.	Pedagogu kompetences stiprināšana darbā ar PMP, papildinot zināšanas par agrīnu risku atpazīšanu	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieaudzis pedagogu skaits, kuri izjūt atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar PMP riska izglītojamiem. ▶ Uzlabojusies PMP riska agrīna identificēšana un prasme novērtēt situāciju. ▶ Pieaugusi pedagogu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem. ▶ Pedagoģis spēj novērtēt skolēna sociāli emocionālās prasmes un veidot atbalstošu emocionālo vidi klasē. ▶ Uzlabojusies vecāku un pedagogu savstarpējā komunikācija.
6.	Skolas vide kļūst emocionāli un fiziski drošāka	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Mazinājies izglītojamo, kuri piedzīvojuši vardarbību izglītības iestādē, skaits. ▶ Pieaudzis izglītojamo, kuri piedzīvo izdošanos mācību procesā un pašmotivācijas iegūšanu, skaits. ▶ Pieaudzis izglītojamo, kuri jūtas piederīgi izglītības iestādei, skaits. ▶ Pieaudzis izglītojamo, kuri nevēlas iesaistīties konfliktos, skaits.
7.	Pedagogi un vecāki savstarpēji veido efektīvu komunikāciju	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Palielinās to vecāku skaits, kuri iesaistās bērna mācību procesā. ▶ Vecāki apzināti komunicē ar atbalsta personālu bērna PMP risku samazināšanai.
8.	Pedagoģis nodrošina skolēna psiholoģisko labklājību un uzticēšanos	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Skolēni spēj komunicēt un veidot kontaktu ar atbalsta personālu. ▶ Skolēni uzticas atbalsta personālam un pedagoģam.

Nr.	MĒRĶIS	SAGAIĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
9.	Preventīvs darbs ar riska ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kompleksi tiek risināts jautājums ar riska ģimenēm ar bērniem par stāvokļa uzlabošanu. ▶ Atbalsta un izglītojošas konsultācijas par riska iespēju mazināšanu.
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA		
10.	Individuāla atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana izglītības iestādē	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieaugusi atbalsta pakalpojumu pieejamība un efektivitāte. ▶ Uzlabojusies starpinstitūciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā. ▶ Samazinājies izglītojamo īpatsvars, kuri pārtraukuši mācības. ▶ Uzlabojies izglītojamo mācību sniegums/samazinājies izglītojamo, kuri nesaņem atestātu, skaits. ▶ Uzlabojusies izglītojamo attieksme pret mācībām, pieaugusi izglītības vērtība. ▶ Skolēnam uzlaboja pašapziņu un pašefektivitāti.
11.	Izglītības iestādes īsteno karjeras izglītību skolēniem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Skolēni vairo iekšēju interesi un motivāciju mācīties. ▶ Skolēnos veidojas priekšstats par nākotnes iespējām.
12.	Ekonomiska atbalsta pasākumi riska ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izdevumu kompensācija ēdināšanai, transportam un izglītībai. ▶ Mentora un mediatora pakalpojumu kompensēšana.

Lai novērtētu PMP novēršanas kontekstā panākto progresu, attiecībā uz stratēģiskajiem mērķiem ir definēti politikas rezultāta rādītāji (skat. 3.2. tabulu). Lai veidotu vienotu, savstarpēji saskaņotu un hierarhiski pakārtotu PMP novēršanas plānošanas un uzraudzības sistēmu pašvaldībā, tajā iekļauto mērķu un rādītāju noteikšanai nepieciešama datu uzkrāšana gan izglītības iestāžu, gan pašvaldības līmenī.

3.3. tabula: **Stratēģisko mērķu politikas rezultātīvie rādītāji.**

Nr.	REZULTĀTĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (2023.)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2024	2025	
1	2	3	4	5	6
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA					
1.	Palielinājusies vecāku līdzdalība un iesaiste izglītības procesos.	tiks noteikta 2023.gadā			aptauja
2.	Uzlabojies jauniešu vērtējums par aktivitāšu pieejamību pašvaldībā.	tiks noteikta 2023.gadā			aptauja
3.	Ir pieejams dažāda veida atbalsts ģimenēm ar bērniem problēmsituācijās.	tiks noteikta 2023.gadā			aptauja
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA					
6.	Pieaudzis pedagogu skaits, kuri izjūt atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar PMP riska izglītojamajiem.	tiks noteikta 2023.gadā			Izglītības iestādes
7.	Pedagogs spēj novērtēt skolēna sociāli emocionālās prasmes un veidot atbalstošu emocionālo vidi klasē.	tiks noteikta 2023.gadā			Izglītības iestādes
8.	Pieaugusi pedagogu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem.	tiks noteikta 2023.gadā			Izglītības iestādes
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA					

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (2023.)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2024	2025	
1	2	3	4	5	6
10.	Samazinājies izglītojamo īpatsvars, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši mācības.	psk. posmā			VIIS dati
		vsk. posmā			
11.	Uzlabojies izglītojamo mācību sniegums/samazinājies izglītojamo, kuri nesaņem atestātu, skaits.				VIIS dati
12.	Uzlabojusies starpinstitūciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā.				IJN

4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS PAŠVALDĪBĀ

Šajā nodaļā strukturētu tabulu veidā tiek sniegts detalizēts PMP prevencijas sistēmas ieviešanas un īstenošanas plāns, ņemot vērā, ka šādu plānu veido tādi elementi kā izvirzāmie mērķi, sagaidāmie rezultāti, aktivitāšu plāns un darba uzdevumi mērķu sasniegšanai, nepieciešamo resursu ieguves plāns, rezultātu uzskaitē un analīze, kā arī aktivitāšu īstenošanas uzraudzības modelis.

4.1. PMP prevencijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns 2023.–2027. gadam

4.1. tabula: Vidēja termiņa PMP prevencijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns Ādažu novadā.

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS				
							2023	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7	8				
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA											
1.	Vecāku izglītojoši pasākumi par bērna personības attīstības nozīmīgumu	1.1.	Izglītības iestādes veidoti pasākumi un projekti	500 klausītāji	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes, NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs		X			
		1.2.	Vecāku, bērnu un pedagogu saliedēšanās ekskursijas un pārgājieni	400 dalībnieku	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X
		1.3.	Ikgadējās vecāku atvērto durvju dienas	1000 dalībnieku	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X
2.	Brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana jauniešiem	2.1.	Neformālās izglītības pasākumi un iniciatīvu projekti jauniešiem	8 īstenoti pasākumi gadā	IJN	IJN, NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs		X	X	X	X
		2.2.	Sporta un atpūtas parka ierīkošanas projekti brīvā	80 jaunieši 3 gadu posmā	IJN	IJN, NVO – potenciālais		X	X	X	

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS						
							2023	2024	2025	2026	2027		
1	2	3	4	5	6	7	8						
			laika pavadīšanai novada ciemos, kur tie nav pieejami			pakalpojuma sniedzējs							
3.	Sabiedrības izglītošana par PMP riskiem un to nozīmīgumu	3.1.	Sociālā kampaņa "Pamani un rīkojies" PMP risku novēršanas labās prakses popularizēšana	300 klausītāju	IJN	NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs			X				
		3.2.	Izglītības iestāžu informatīvas vēstules vecākiem par PMP risku atpazīšanu un iespējamo atbalstu	5000 adresātu	IJN	Izglītības iestādes		X	X	X	X		
4.	Sociālā palīdzība un atbalsts ģimenēm ar bērniem	4.1.	Sociālā dienesta aktualizēta informācija sociālajos tīklos par pieejamo atbalstu ģimenēm ar bērniem	Minimums piecas publikācijas gadā	Sociālais dienests	Sociālais dienests		X	X	X	X		
		4.2.	Sociālā dienests kampaņas Starptautiskajā Bērnu tiesību aizsardzības dienā par bērna tiesībām uz drošu vidi personības attīstībai	Viena kampaņa vienu reizi gadā	Sociālais dienests	Sociālais dienests		X	X	X	X		
5.	Stratēģiska līmeņa sadarbības mehānismu izveide	5.1.	Regulāras starpinstitūciju tikšanās ar skolu atbalsta komandu	Vienu reizi mēnesī	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.		X	X	X	X		
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA													
	Visu vecumposmu pedagogu, atbalsta personāla un	5.1.	Supervīzijas izglītības iestādēs divas reizes semestrī	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	IJN	Izglītības iestādes, NVO – potenciālais		X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS				
							2023	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7	8				
	starpinstitūciju iestāžu darbinieku kompetences stiprināšana darbā ar PMP, papildinot zināšanas par agrīnu risku atpazīšanu					pakalpojuma sniedzējs					
		5.2.	Pieredzes apmaiņas pasākums citā pašvaldībā 1 reizi semestrī	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	IJN	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.		X	X	X	X
		5.3.	Psihoemocionāls atbalsts reizi semestrī	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	IJN	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.		X	X	X	X
		5.4.	Sociāli emocionālo prasmju un zināšanu pilnveide reizi gadā	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	IJN	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.		X	X	X	X
6.	Skolas vide kļūst emocionāli un fiziski drošāka	6.1.	Klases ekskursijas un sporta spēles ar sociālemocionālās mācīšanās elementiem	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	Izglītības iestādes	Sociālais dienests, izglītības iestādes, Bāriņtiesa, policija.		X	X	X	X
		6.2.	Vasaras nometnes PMP riska bērniem	Pēc pieejamajiem finanšu līdzekļiem	IJN	IJN, NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs		X	X	X	X
		6.3.	Sadarbības pasākumi un saliedēšanās spēles klases ietvaros	Katra iestāde pēc saviem ieskatiem	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X
		6.4.	Emocionālās un fiziskās drošības monitorings jeb mērījumi	Reizi gadā	IJN	IJN		X	X	X	X
7.	Pedagogi un vecāki savstarpēji veido efektīvu komunikāciju	7.1.	Vecāku tikšanās ar atbalsta personālu	Pēc nepieciešamības	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X
		7.2.	Informatīva kampaņas sociālajos tīklos par	Reizi gadā	IJN	IJN, NVO – potenciālais		X		X	

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS						
							2023	2024	2025	2026	2027		
1	2	3	4	5	6	7	8						
			bērna motivāciju mācīties "Tu vari, ja dari!"			pakalpojuma sniedzējs							
8.	Pedagogs nodrošina skolēna psiholoģisko labklājību un uzticēšanos	8.1.	Izglītības iestādes veido kampaņas par sociāli emocionālo mācīšanos "Mobingam nav vietas!"	Katra izglītības iestāde, izvērtējot nepieciešamību	IJN	IJN, NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs		X	X	X	X		
		8.2.	Tiek izstrādātas vadlīnijas drošai fiziskai un emocionālai videi pašvaldības izglītības iestādēs "Droša vide"	1 vadlīnija	IJN	IJN		X					
9.	Preventīvs darbs ar riska ģimenēm	9.1.	Individuālas konsultācijas un prasmju pilnveides kursi vecākiem	Pēc nepieciešamības	IJN	Izglītības iestādes		X	X	X	X		
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA													
10.	Individuāla atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana izglītības iestādē	10.1.	Mentora atbalsts skolēniem mācību priekšmetos	Pēc nepieciešamības	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X		
		10.2.	PMP riskam pakļauto skolēnu grupu nodarbības "Tu neesi viens"	3-4 reizes mācību gadā	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X		
11.	Izglītības iestādes īsteno karjeras izglītību skolēniem	11.1.	Karjeras dienas izglītības iestādēs skolēnu motivācijas mācīties veidošanai	Reizi gadā	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X		
		11.2.	Profesiju diena	Reizi gadā	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS				
							2023	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7	8				
12.	Ekonomiska atbalsta pasākumi riska ģimenēm	12.1.	Kompensāciju mehānismu izstrādāšana un ieviešana	Pēc nepieciešamības, izstrādāti noteikumi	Sociālais dienests	Sociālais dienests		X	X	X	X
13.	Izglītojamo individuāla mācību sasniegumu uzlabošana	13.1.	Lasītprasmes uzlabošana izglītojamo vidū – regulārs atbalsts	Monitorings visās izglītības iestādēs pēc nepieciešamības	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes		X	X	X	X

4.2. Prevencijas aktivitātes un darba uzdevumi

4.2. tabula: Darba uzdevumi PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāna izpildei.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1.	Vecāku izglītojoši pasākumi par bērna personības attīstības nozīmīgumu	1.1.	Izglītības iestādes veidoti pasākumi	1.1.1.	Izglītības iestādes veido gada pasākumu plānus.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā8.2.2.2.; Ā8.2.4.3.; Ā16.1.1.1.
			1.2.	Vecāku, bērnu un pedagogu saliedēšanās ekskursijas un pārgājieni	1.2.1.	Izglītības iestādes pedagogi ietver gada pasākuma plānos ar ekskursijas ar vecākiem.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.; C12.1.1.5.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			1.3.	Ikgadējās vecāku atvērto durvju dienas	1.3.1.	Izglītības iestādes gada plānā ietver atvērto durvju dienu pasākumus.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
	2.	Brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana jauniešiem	2.1.	Neformālās izglītības pasākumi un iniciatīvu projekti jauniešiem	2.1.1.	IJN veido pasākumus un projektus jauniešiem.	Mācību gads	Jauniešu kopiena	IJN	Ā8.3.1.1.
			2.2.	Sporta un atpūtas parka ierīkošana brīvā laika pavadīšanai	2.2.1.	Novada ciemos tiek apzinātas vietas, kur nav iespējas sportot un, izmantojot projektus, veido brīvā laika un sporta pavadīšanas iespējas un infrastruktūru.	Mācību gads	Jauniešu kopiena	IJN	Ā10.1.1.2.; C10.1.1.1.; C10.1.1.2.; Ā5.1.1.2.; Ā5.1.1.3.
	3.	Sabiedrības izglītošana par PMP riskiem un to nozīmīgumu	3.1.	Sociālā kampaņa "Pamani un rīkojies" PMP risku novēršanas labās prakses popularizēšana	3.1.1.	Izglītības iestāžu atbalstu komandas veido sociālas kampaņas, ietverot tās savos gada plānos.	Mācību gads	Izglītības iestādes atbalsta komanda	IJN	Ā16.1.1.1.
			3.2.	Izglītības iestāžu informatīvas vēstules vecākiem	3.2.1.	Reizi gadā izglītības iestāde nosūta	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				par PMP risku atpazīšanu un iespējamo atbalstu		informatīvas vēstules e-klasē un ELIS.				
	4.	Sociālā palīdzība un atbalsts ģimenēm ar bērniem	4.1.	Sociālā dienesta aktualizēta informācija sociālajos tīklos par pieejamo atbalstu ģimenēm ar bērniem	4.1.1.	Sociālais dienests veido skaidru un saprotamu informāciju par pieejamajiem pakalpojumiem.	Mācību gads	Sociālais dienests	IJN	Ā12.1.1.1.; Ā12.1.1.4.; C12.1.1.1.
			4.2.	Sociālā dienesta kampaņas Starptautiskajā Bērnu tiesību aizsardzības dienā par bērna tiesībām uz drošu vidi personības attīstībai	4.2.1.	Sociālais dienests gadā plānā ietver katra gada 1.jūnijā pievērst sabiedrības uzmanību bērna emocionālajai un fiziskajai drošībai.	Mācību gads	Sociālais dienests	IJN	Ā12.1.1.1.; Ā12.1.1.4.
2	5.	Pedagogu kompetences stiprināšana darbā ar PMP, papildinot	5.1.	Supervīzijas izglītības iestādēs 2 reizes semestrī	5.1.1.	Izglītības iestādes atbalsta komanda ietver gada plānā pedagogu un atbalsta komandas supervīzijas	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā12.1.1.1.; Ā12.1.1.4.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		zināšanas par agrīnu risku atpazīšanu	5.2.	Pieredzes apmaiņas pasākums citā pašvaldībā 1 reizi semestrī	5.2.1.	Izglītības iestādes atbalsta komanda ietver gada plānā pedagogu un atbalsta komandas pieredzes apmaiņu	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
			5.3.	Psihoemocionāls atbalsts reizi semestrī	5.3.1.	Izglītības iestādes atbalsta komanda ietver gada plānā pedagogu un atbalsta komandas savstarpēju tikšanos, lai pārrunātu aktuālos jautājumus un problēmas.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
			5.4.	Sociāli emocionālo prasmju un zināšanu pilnveide reizi gadā	5.4.1.	Izglītības iestādes atbalsta komanda monitorē pedagogu sociālās prasmes un zināšanas.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
6.	Skolas vide kļūst emocionāli un fiziski drošāka	6.1.	Klases ekskursijas un sporta spēles ar sociālemocionālās mācīšanās elementiem	6.1.1.	Izglītības iestādes pedagogi ietver gada pasākuma plānos ekskursijas ar sociālās prasmes elementiem un to izziņāšanu.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.; Ā10.3.2.1.	

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			6.2.	Vasaras nometnes PMP riska bērniem	6.2.1.	IJN veido projektus, kuros var tikt organizētas vasaras nometnes PMP riska bērniem	Mācību gads	IJN	IJN	Ā8.2.3.3.; Ā12.1.1.1.; Ā12.1.1.4.
			6.3.	Sadarbības pasākumi un saliedēšanās spēles klases ietvaros	6.3.1.	Izglītības iestādes gada plānos ietver klašu saliedēšanās pasākumus	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
	7.	Pedagogi un vecāki savstarpēji veido efektīvu komunikāciju	7.1.	Vecāku tikšanās ar atbalsta personālu	7.1.1.	Atbalsta personālam ir pieņemšanas laiki.	Mācību gads	Izglītības iestāde	IJN	Ā16.1.1.1.
			7.2.	Informatīva kampaņas sociālajos tīklos par bērna motivāciju mācīties "Tu vari, ja dari!"	7.2.1.	Atbalsta personāls gada plānā ietver kampaņu rīkošanu reizi gadā, lai pievērtu uzmanību PMP jautājumiem izglītības iestādē	Mācību gads	Izglītības iestāde	IJN	Ā16.1.1.1.
	8.	Pedagogs nodrošina skolēna psiholoģisko	8.1.	Izglītības iestādes veido kampaņas par sociāli emocionālo mācīšanos	8.1.1.	Atbalsta personāls gada plānā ietver kampaņu rīkošanu reizi gadā, lai pievērtu uzmanību PMP	Mācību gads	Izglītības iestāde	IJN	Ā16.1.1.1.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		labklājību un uzticēšanos		“Mobingam nav vietas!”		jautājumiem izglītības iestādē				
			8.2.	Tiek izstrādātas vadlīnijas drošai fiziskai un emocionālai videi pašvaldības izglītības iestādēs “Droša vide”	8.2.1.	Starpinstitūciju sadarbībā izveidotas vadlīnijas.	Mācību gads	Starpinstitūciju sadarbība	IJN	Ā16.1.1.1.
	9.	Preventīvs darbs ar riska ģimenēm	9.1.	Individuālas konsultācijas un prasmju pilnveides kursi vecākiem	9.1.1.	Sociālais dienests veic preventīvu darbu ar ģimenēm, kurās bērnam pamanāmi PMP riski	Mācību gads	Sociālais dienests	IJN	Ā12.1.1.1.
3	10.	Individuāla atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana izglītības iestādē	10.1.	Mentora atbalsts skolēniem mācību priekšmetos	10.1.1.	Pedagogi sniedz individuālas konsultācijas, lai mazinātu izglītojamā PMP un veicinātu mācību sasniegumus.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
			10.2.	PMP riskam pakļauto skolēnu grupu nodarbības “Tu neesi viens”	10.1.2.	Izglītības iestādes atbalsta personāls veido PMP riska bērnu kopējas tikšanās.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.

PL	MĒRĶIS		PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		Atsauce uz AP Rīcības plānu
	Nr.	MĒRĶA NOSAUKUMS	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	11.	Izglītības iestādes īsteno karjeras izglītību skolēniem	11.1.	Karjeras dienas izglītības iestādēs skolēnu motivācijas mācīties veidošanai	11.1.1.	Izglītības iestādes karjeras konsultants veic regulāras izglītojamo informatīvas kampaņas.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.
			11.2.	Profesiju diena	11.2.1.	Izglītības iestāžu karjeras konsultants veido Profesiju dienu reizi gadā.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.; Ā8.4.5.1.
	12.	Ekonomiska atbalsta pasākumi riska ģimenēm	12.1.	Kompensāciju mehānismu izstrādāšana un ieviešana	12.1.1.	Sociālais dienests plāno pielāgotus pakalpojumus dažādām ģimenes situācijām.	Mācību gads	Sociālais dienests	IJN	Ā12.1.1.1.; Ā12.1.1.4.; Ā12.2.1.1.
	13.	Izglītojamo individuāla mācību sasniegumu uzlabošana	13.1.	Lasītprasmes uzlabošana izglītojamo vidū – regulārs atbalsts	13.1.1.	Pedagogi veicina un atbalsta katra bērna lasītprasmes izaugsmi.	Mācību gads	Izglītības iestādes	IJN	Ā16.1.1.1.

4.3. PMP prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas uzraudzība

Šajā nodaļā tiek aprakstīta pašvaldības PMP prevencijas sistēmas pārvaldības un aktivitāšu īstenošanas uzraudzības kārtība, paredzot iespēju sasniegto starprezultātu izvērtēšanai un plānoto aktivitāšu pielāgošanai nosprausto mērķu un rezultātu efektīvākai sasniegšanai. Īstenošanas uzraudzības sistēmas jeb modeļa pamatuzdevums ir nodrošināt savlaicīgu un rezultatīvu PMP prevencijas aktivitāšu ieviešanu un analīzi. Uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas PMP ieviešanas plānā noteiktās aktivitātes un izvirzītie stratēģiskie mērķi.

1. Iesaistīto pušu galvenie atbildības uzdevumi:

Sadarbības institūcija/loma	Galvenie uzdevumi un atbildības
Pašvaldība	Starpinstitūciju sadarbību veicinošas vides veidošana, kā arī sadarbība ar citām pašvaldībām un to teritorijā esošām izglītības iestādēm, kurās mācās pašvaldības iedzīvotāji. Visu līmeņu (universālā, mērķtiecīgā, pielāgotā) prevencijas aktivitāšu plānošana un īstenošana. Starpinstitūciju sadarbības modeļa izveide un ieviešana.
Izglītības un jaunatnes nodaļa	Starpinstitūciju sadarbības modeļa izveide un ieviešana. PMP risku un esošās situācijas izpēte kopā ar iesaistītajām institūcijām. Kopīgi ar citām iesaistītajām pusēm veido ilgtspējīgu starpinstitūciju sadarbības modeli – ievieš, monitorē un pilnveido. Nodrošina resursu piesaisti aktivitāšu īstenošanai. Speciālistu kompetenču pilnveides un pieredzes apmaiņas veicināšana un plānošana.
Jaunatnes lietu speciālists	Veido jaunatnes politiku, iekļaujot ar PMP prevenciju saistītus aspektus. Kopīgi ar citām iesaistītajām pusēm veido ilgtspējīgu starpinstitūciju sadarbības modeli – ievieš, monitorē un pilnveido.
Sociālais dienests	Sadarbībā ar izglītības iestādi vienojas par atbalsta sniegšanu bērnam un vecākiem. Kopīgi ar citām iesaistītajām pusēm piedalās vienotās pieejas un datu ieguves, uzskaites un monitoringa procesos. Analizē neattaisnoto kavējumu sociālekonomiskos cēloņus un koordinē to novēršanu.
Bāriņtiesa	Informē pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna atbildība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība. Informē par aktualitātēm bērnu tiesībās, ja tās tieši/netieši skar PMP jomu.
Pašvaldības policija	Sniedz atbalstu konkrētu gadījumu risināšanā pēc citu iestāžu pieprasījuma. Papildina izglītības datus ar policijas rīcībā esošo informāciju.
Izglītības iestādes vadība	Nodrošina iestādes nepārtrauktai darbībai nepieciešamos finanšu un materiālos līdzekļus, pārrauga normatīvo aktu ievērošanu, veido iekļaujošu vidi un atbild par izglītības kvalitāti. Nodrošina pedagogu atbalstu – pedagogu palīgus, atbalsta komandu, mācību vidi un nepieciešamo materiāltehnisko bāzi. Veido administratīvo pamatu PMP prevencijas procesu norisei mērķtiecīgajā prevencijas līmenī.
Pedagogi	Agrīni pamana iespējamus PMP riskus un par tiem informē atbalsta speciālistus vai vadību (atbilstoši skolas noteikumiem). Novēro izglītojamos ikdienā un ziņo par iespējamiem PMP riskiem un gadījumiem. Piedalās individuālo atbalsta plānu (IAP) īstenošanā. Saskaņā ar rīkojumu darbojas izglītojamo atbalsta komandās un

	sniegt izglītojamajam atbalstu. Noskaidro kavējumu iemeslus un nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu bērnam situācijas risināšanā.
Izglītības iestāžu atbalsta komandas	Piedalās agrīnā PMP risku diagnostikā. Apkopo un izvērtē informāciju par skolēniem, kuriem nepieciešams atbalsts. Izpēta ziņotās PMP riska situācijas, t. sk. pedagogu ziņojums par riskiem. Izstrādā un īsteno atbalsta plānu. Iesaista atbalsta speciālistus pirmsskolā. Informē citus skolas speciālistus.
Vecāki	Problēmu gadījumā konsultējas ar izglītības iestādes speciālistiem. Sadarbojas ar speciālistiem bērna individuālā atbalsta plāna īstenošanā.

2. Uzraudzības process un resursi

IJN ir PMP prevencijas sistēmas plāna ieviešanas koordinators, kā arī veic plāna ieviešanas uzraudzību, savukārt par PMP prevencijas aktivitāšu un ar tiem saistīto darba uzdevumu īstenošanu atbildīgās puses ir noteiktas ieviešanas plānā. IJN izstrādā kārtību datu un informācijas iegūšanai un apkopošanai, lai varētu regulāri monitorēt ar PMP riskiem saistītos gadījumus. Nepieciešama arī datu iegūšana no iesaistītajām institūcijām, lai varētu novērtēt ieviešanas plāna efektivitāti un paredzēt nepieciešamos plāna uzlabojumus. Katru gadu IJN veic PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāna pārskata sagatavošanu, kurā norāda esošās situācijas aprakstu un sniedz būtiskākos risinājumus plāna aktualizēšanai, ja tādi nepieciešami. Starprezultātu un gala rezultātu izvērtējumam IJN izveido kārtību. Ar šiem rezultātiem IJN iepazīstina iesaistītās puses un lēmējvaru.

Ādažu novada pašvaldība veidojot savu PMP prevencijas sistēmu un ieviešanas plānu, balstās uz pašvaldību lēmumiem par resursu lietderīgu izmantošanu, līdz ar to prevencijas plānā norādītās aktivitātes ir realizējamas un ieteicamas katrai iestādei un IJN, iekļaujot tos savos budžetos, ja tām ir pieejams pašvaldības vai ārējo finanšu instrumentu pieejamais finansējums.